

Az utóbbi három-négy év alatt a báni kormányzat hibát hibára halmozott s a levéltár késő évtizedek mulva tanuskodni fog nem egy báni átiratról, amely tulzó követelések teljesítését kéri a béke érdekében. Valósággal szerencséje Magyarországnak, hogy kormányzótényezői tisztában vannak e követelések súlyával s nem fog megisméltódni a közelmúlt. Tudjuk jól, hogy a horvát politikusok jól értenek követelések felállításához, s egy pillanatig nem kételkedünk abban, hogy lesz még részünk minél merészebb követelésekben is.

A magyar kormánypolitika semmi körülmények között nem fog letérni eddigi útjáról, amely lehetetlen, hogy ne vezessen a teljes kibontakozásra s a horvát kedélyek gyökeres megváltozására. Rakodczay bán legközelebbi budapesti útja, amelynek időpontja még nincs megállapítva, szintén a drávántuli közvélemény átalakításának fog szólni. Horvátország még sok jót remélhet Magyarországtól, de azok, akik a zavarokat felidéztek, el fognak tűnni teljesen a színtérről. Éppen maga a horvát közvélemény fogja ezeket a tényezőket megsemmisíteni, hogy helyüket a megbízható elemek, régiek és még ismeretlenül újak foglalhassák el.

A horvátországi szerbek nem hajlandók a horvát tulzókkal tartani és minden zágrábi reménykedés dacára is kétségtelen, hogy horvátok és szerbek között szakadás fog bekövetkezni.

A züllő gyermekek megmentése.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter három körrendeletet adott ki az eddigi környezetben erkölcsi romlásnak vagy züllésnek indult gyermekek oltalmáról az állami gyermekvédelem körében. A rendeletek valamennyi vármegye törvényhatóságához, valamennyi állami menedékhely igazgató-főorvosának és a budapesti igazgatójának, végül valamennyi árvaszéknek szólnak. A vármegyékhez intézett körrendeletében sajnálatának ad kifejezést a belügyminiszter afelett, hogy a hatóságok eddig a környezetükben erkölcsi romlásnak kitétt vagy züllésnek indult tizenöt éven aluli gyermekek legnagyobb részével, mint közönséges bűntevőkkel vagy egyébként elzüllöttekkel a hatósági ridegség szigorával és közönyével bántak el. A rendelet előírja, hogy különbséget kell tenni a tizenöt éven aluli, züllésnek

indult, de bűncselekményt el nem követett egyének között, továbbá a büntett vagy vétség elkövetésekor még tizenkét éven aluli gyermekek és azon 12—16 éves gyermekek között, akik ellen kihágás miatt indult meg az eljárás. Ez esetek mindegyikében előírja a rendelet a követendő eljárást. Meghagyja a rendelet, hogyha a jogi értelemben veit elhagyottság nem forog fenn, de a hatóság megállapítja, hogy a gyermekek eddigi környezetükben romlásnak vannak kitéve, akkor a gyermek érdekében halaszthatatlanul szükséges, hogy az ilyen gyermeket a megállapított módok mellett a legközelebbi gyermekmenedékhelyre kell szállítani. A miniszter elvárja az összes hatóságoktól, hogy a gyermekek megmentéséhez fűződő nagy társadalmi és állami érdekre való tekintettel, a szociális érzés magaslatán igaz odaadással hajtsák végre rendelkezéseit. A miniszter hangsúlyozza, hogy a gyermeknek az állami menedékhelybe való felvétele, avagy kisegítő intézménybe való elhelyezése se a családra, se a gyermekre egyáltalában nem megbélyegző.

„Az emberszeretet intézményei ezek, — mondja a rendelet — amelyek szülői gonddal és gyöngédséggel veszik oltalomba a züllésnek indult gyermeket, hogy védve, nevelve megmentésük — a börtönből.“ A gyermekmenhely igazgatóihoz intézett rendeletében aziránt intézkedik a belügyminiszter, hogy az ilyen gyermekek számára családi telepeket létesítsenek. Minden egy gyermek adassék a telepbizottság egy tagjának felügyelete alá, hogy a gyermek érdekében lelkiismeretesen gyakorolják vele szemben az oltalmat. A züllésnek indult gyermekek oltalma és megmentése épp olyan kötelessége legyen a menedékhelynek, mint az elhagyott gyermekeké. Végül 3. rendeletében azt mondja a belügyminiszter az árvaszéknek, hogy e magasztos hivatásának gyakorlásában ne vezesse fiskális szempont. „Aki igazán züllött, vagy züllésnek van valóban kitéve, az többbe kerülhet a társadalomnak, ha nincs gondozás alatt, mint amibe a gondozás kerül“, — mondja a rendelet. Az új rendelkezések október elsején lépnek életbe.

Mi hír a külföldön?

Az idők jele, hogy dacára a forraló, perzselő augusztusnak, jelentős külföldi eseményeket talál föl a sajtó. Uralkodók találkozása, nemzetközi tanácskozások s egyéb események váltják föl egymást.

Röviden az alábbiakban mi is beszámolunk ezekről az eseményekről.

Terményeinket értékesítsük

a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ezirányban a kötetlünkben működő Dél-magyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez Temesvár, Losonczy-tér 8.

Vilmos császár és a cár találkozása.

A német és muszka császárok a múlt héten találkoztak Svinemündében. Az uralkodók találkozása nyílt tengeren történt. Azt akarták elhíttetni a világgal, hogy ennek a találkozásnak nincsen politikai háttere, hanem csak az a szivélyes jó viszony az oka, amely a két uralkodó közt fennáll. Orosz-Lengyelországban és Oroszországban nem örülnek ennek a találkozásnak, mert a francia-orosz szövetség meglazulására következtetnek.

Vérengzés Kazablankában.

A múlt héten egy francia kikötővárosban Kazablankában az arabok gyilkolták az európaiakat, sőt még az őrséget is lemészárolták.

Számos benszülött érkezett ugyanis Kazablankába azzal az ürügygel, hogy gabonát kíván a vásáron eladni. Ezek összegyűltek a kikötőben, szidalmazták az európai őrséget, ütötték-verték, majd meg is gyilkolták. Az európai munkásokat, kik már fegyveresen jelentek meg az utcákon, a benszülöttek megtámadták és lemészárolták. Ma már Kazablanka ostromállapotban van, a franciák bombázzák s néhány száz halott és sebesült az áldozat a benszülöttek közül. Ha a franciák hamarosan rendet nem teremtenek, valószínű, hogy Marokkó föllázad.

A hágai béketanácskozás.

A szárazföldi harc törvényeinek és szokásainak megállapítására kiküldött albizottság egyhangúlag elfogadta a következő két javaslatot, a melyeket ennél fogva a szerkesztő-bizottsághoz utasítottak: 1. Németország első javaslatát, mely szerint szerződések és azonos természetű kötelezettségek a háborút viselő államok által ellenséges területen is tiszteletben tartandók. 2. Németország egyik-másik javaslatát, mely szerint a hadviselő államok felelősek a katonai haderejük által a szárazföldi háboru szabályait és törvényeit magában foglaló szabályzat ellen elkövetett sérelmekért és ilyen szabálysértésekért kártérítést kötelesek fizetni, egyhangúlag elfogadták. A bizottság elfogadott továbbá 18 szavazattal 15 ellenében egy dán javaslatot és azt a szerkesztő-bizottsághoz utasította, mely szerint nem szabad megszállott terület lakosait arra kényszeríteni, hogy direkte vagy indirekte, együttesen vagy személyileg résztvegyenek hazájuk ellen irányuló katonai operációkban.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •**Szövetkezeti alkalmazottak biztosítása.**

A Sz—s-ből vesszük át a következő érdekes cikket. A kereskedelemügyi miniszter legutóbb figyelemre méltó rendeletet adott ki, mely az 1907. évi XIX., a kereskedelmi és ipari alkalmazottak betegségi és baleset ellen való biztosítására vonatkozó törvénycikk életbeléptetésére vonatkozik. Ez a törvény a mostani kormányának, illetve törvényhozásnak egyik kiváló emberbaráti alkotása és közelről érdeklő a szövetkezeti alkalmazottakat is. Július elsején kellett volna életbelépnie, azonban oly nehézségekkel jár, míg a különböző betegségi pénztárakat állami betegségi pénztárakká átszervezik, hogy jótékony hatását csak hónapok múltával lehet megérezni. Az életbeléptetési rendelet, melyet a miniszter a törvényhatóságokhoz intézett, egyelőre arról intézkedik, hogy a törvényhatóságok a legszélesebb körben tartoznak közzétenni a törvény 1—3. §§-aiban foglalt azt a rendelkezését, mely szerint betegség ellen való biztosításra ezentul kötelezőleg be kell jelenteni minden oly egyént, aki a kereskedelmi vagy ipar-törvény alá tartozó foglalkozási ágakban mint alkalmazott működik és keresete az évi 2400 koronát vagy napi nyolc koronát meg nem haladja. Minden néven nevezendő szövetkezetnek kötelessége tehát alkalmazottait betegség ellen való biztosításra bejelenteni, ha kereset dolgában az illetők az említett körülményeknek megfelelnek. Mód van arra tehát, hogy csekély díjért az illetők élvezhessék a betegségi áldásait. Baleset ellen szintén lehet biztosítani az új törvény értelmében, amit különösen az ipari szövetkezetek figyelmébe ajánlunk; azoknál a testi épség sűrűn van veszedelemnek kitéve. — De biztosíthatják más szövetkezetek is alkalmazottaikat, elvégre a fizetendő díj nem lesz tulságos nagy és a biztosítással az ember-szeretet mindenkit kötelező parancsának tesznek eleget, melynek gyakorlása igen alkalmas lesz arra, hogy állandó, hűséges alkalmazottakat szerezzen magának minden szövetkezet.

A törvény életbeléptetése terheket fog róni a szövetkezetekre, de ezek nem lesznek súlyosak. Semmi esetre sem olyanok, hogy a szövetkezeteket, különben is bevallott emberbaráti céljaik elérésében gátolják. A törvény szerint a betegségi költségeinek felét a munkaadó, tehát a szövetkezet, míg a balesetbiztosítás egész költségét a munkaadó köteles fizetni, a betegségi biztosítás díjainak fele az alkalmazottat terheli. A költségek nem lesznek nagyok, hiszen az állam maga is jelentékeny összeggel járul évente ehhez a munkásjóléti intézményhez. A balesetbiztosítás költségei

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
— SZÖVETKEZETE —

Budapest (Központi Vásárcsarnok)
 Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.
 Nagy kőpinczéi: BUDAFOKON.

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ÉLELMICZIKKET**. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!
 Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

csak a jövő év elején fizetendő, de a biztosítás már ez év július 1-től érvényes. Előnyei mindkét biztosításnak oly nagyok, melyhez fogható talán a világ egyetlen munkásbiztosító intézménye sem nyújt. A biztosításra kötelezett alkalmazott kap: betegség esetén ingyen orvosi gyógykezelést, szülés esetén azonfelül szülészeti támogatást, gyógyszereket, az összes hazai, szükség esetén külföldi gyógyfürdőket, gyógyvizeket, gyógyászati segédeszközöket, (szemüveg, mankó, sérvkötő, műláb stb.). Táppénzt a megbetegedés napjától számítva egy évig terjedő időre és az átlagos napibér összeget hetvenöt százalékáig terjedő magasságban. Gyermekegységi segítséget ugyanilyen mértékben nyolc héten át.

A biztosított elhalálása esetén az átlagos napibér összeg negyvenszereséig terjedő temetkezési segítséget. A biztosított családjában bekövetkezett elhalálásnál a biztosított átlagos napibér összegének huszszorosáig terjedő temetkezési segítséget. A biztosítottal egy háztartásban élő és keresettel nem bíró családtagok részére főtá tartamon át ugyanazon összes gyógykezelési segítségeket, amelyekre maga a biztosított tarthat igényt. Hasonló előnyökben, illetve emberbaráti elbánásban részesülnek a törvény alapján a baleset ellen biztosítottak is, ha valamely véletlen szerencsétlenség folytán hosszabb vagy rövidebb ideig munkaképtelenné válnak. Ingyen orvoslást, pénzsegélyt, teljes munkaképtelenség esetén egész az évi keresetének nagyságáig terjedő évjáradékot (nyugdíjat) kaphat az, akit munkaadója baleset ellen biztosított. Elhalálása esetén pedig özvegye és árvái részesülnek tekintélyes évi segélyben, amely biztosítja őket, hogy a kereső apa elhunyt után sem fogják enni a nyomor keserű kenyerét. Nem akarunk oleszó és fölösleges dicshimnuszokat zengedezni erről a törvényről, de az elmondottakból is láthatja mindenki, mennyi és mily tekintélyes emberbaráti intézkedést tartalmaz. Ha átesünk a törvény életbeléptetési nehézségein, a munkásnép és az ipari és kereskedelmi alkalmazottak bizonytalan jövőjéről való gondoskodásának nehéz kérdését sikerült oly módon megoldanunk, amely megfelel a ha'adó idők szellemének. A legcsodálatosabb azonban, hogy a nemzetközi szociáldemokrácia apostolai a legvadabb izgatást fejtik ki a törvény ellen. Tudjuk jól miért. Hiszen ez a törvény is az apró emberek jóléte érdekében való, az ilyesmi pedig csak csökkenti a szociáldemokrata apostolok befolyását és hatalmát, azokét az alapostolokét, akik azt hirdetik, hogy az apró emberek jóvoltá érdekében más nem is tud, nem is akar munkálkodni, mint ők. Erre az állításra, amint látjuk, igazán csattanósan rácsafol ez a törvény is. A szövetkezetek vezetőit újból kérjük tehát, hogy a biztosítási köteleesség alá eső alkalmazottaikat, tehát a szövetkezetek fizetéses tisztviselőit, szolgálait — akik egyébként nem állnak valamely nyugdíj- vagy betegsegítő egyesület kötelékében, amint a törvényhatóság erre vonatkozó hirdetése megjelenik, azonnal, augusztus hó 20-ig pedig okvetlenül jelentsék be a kerületi munkásbiztosító pénztárnál. A nagyobb szövetkezetek pedig iparkodjanak az ujonnan alakítandó pénztárak vezetésében is befolyást szerezni. Cs. Ö.

Német kacsatenyésztők szövetkezete.

Tervbe van véve Németországban egy birodalmi kacsatenyésztő-szövetkezeteknek a megalapítása. Az éppen most publikált alapszabálytervezetet reánk nézve is igen tájékoztatónak látjuk, azért indokoltnak tartjuk a következőkben közölni azt.

1. §. Cél: a német kacsatenyésztés emelése.
 2. §. A szövetkezet főbb feladatai: gazdasági jó récefajtákból törzstenyészteteket alapítani; bevezetni a mesterséges költetést és felnevelést; oktatást adni ebben; különféle idevágó kísérleteket végezni; takarmányszabványokat felállítani; megállapítani általánosan fontos alapelveket a vágott árú értékesítésében; elárúsító központokat teremteni.
 3. §. A szövetkezet eszközei a cél elérésére volnának: a) vásárló területek kikutatása, megnyerése; b) vándorgyűlések tartása a német gazdasági egyesület ily gyűléseivel kapcsolatban; c) évenkénti közgyűlés tartása Berlinben, februáriusban az ú. n. „gazdasági hét“ alkalmával; d) pályadíjak kitűzése idevágó gyakorlati kérdések megoldására; e) tudakozó és árusító állomások felállítása; f) az egyes értékesítő körök gazdaságaiban rövid tanító előadások tartása; g) újabb vívmányoknak ismertetése hasonló tanításokkal.
 4. §. A tagok kötelezettségei volnának törekedni közösített erővel önálló, szabad egyesületté tömörülni s kerülni a nem független társulás hasonló állami kötelékhez.
 5. §. Évi 10 márka fizetéssel lehetővé tenni a lehető gyors pénzügyi sikert és megállást.
 6. §. A közös munka egyöntetűsége és sikere érdekében kerülni a sporttenyésztési kérdéseket, vitatkozásokat, a határozatoknál egyes-egyedül a gazdasági hasznót vévén mértékadóul.
 7. §. Jó, gazdasági fajtát tenyészteni, hogy azután egyetlenes árú legyen piacra viheto.
 8. §. Alávetni magát az egyes értékesítő területek célszerű szervezetének, hogy ekként az ehhez mérten szabályozott kelesztéssel és felneveléssel szakadatlanul eleget lehessen tenni a keresletnek.
 9. §. Tenyésztojást és tenyészállatot szolgáltatni előirt szabályok szerint és meghatározott árakon a szövetkezet keretében.
 10. §. A szárnyasok kifutóit legjobb asztali gyümölcsfákkal befásítani.
 11. §. A tagok jogai. Tag lehet minden önálló férfi vagy nő s minden tag szavazásra jogosított.
 12. §. Eladhat a szövetkezet útján minden előállított szárnyast, mindennemű levonás nélkül.
 13. §. Részt vehet tenyésztojások szállításában kijelölt keltető és felnevelő telepekre.
 14. §. Kelteőgépet s egyéb eszközt s felszerelést kedvezményes áron beszerezhet.
 15. §. Éppúgy takarmányt a szövetkezet útján.
 16. §. Nemkülönbben gyümölcsfákat s értékesítheti ily úton gyümölcsét.
 17. §. Jogában áll az évenkénti két gyűlésen indítványokat tenni.
 18. §. Az előljároság választásában szavazatával dönthet.
- Az előljároság áll a minden évben újra választandó tiszteletbeli elnökből, aki az ügyeket díjtalanul látja el. Két alelnökből, kik ügyvezetők. Egy pénztárnokból. Két ellenőrből. Egy jegyzőből s egy helyettesítő jegyzőből. Mindez utóbbiak 3 évre választatnak.
- Ez ideiglenes alapszabálytervezethez bármely érdeklődő német tenyésztő hozzászólhat, kiegészítéseket, törléseket javasolhat írásban akkor, mikor a szövetkezetbe való belépését a gazdasági felügyelővel, a szövetkezet tervezőjével és az alakulás vezetőjével tudatja.
- M.

• MI UJSÁG? •

Székely hősök emléke. A csíkmegyei Nyergestetőn ünnepet ült vasárnap a székelység a 49-ben hősi halált halt honvédek emlékére. Az emlékoszlop körül a nép valósággal ellepte a szent helyet. Lelkes éljenzéssel fogadták az ünnepi szónokot, Barabás Béla országgyűlési képviselőt, akit Cseh Vilmos, a csíkszentmártoni kerület függetlenségi pártjának elnöke üdvözölt. Az ünnepséget szent mise vezette be. Cseh Vilmos megnyitó beszéde után Bartha János szavalta el Nagy György ódáját. Barabás Béla képviselő mondott ezután nagyhatású ünnepi beszédet. Végül Nagy Györgynek, a kerület képviselőjének beszéde zárta be az ünnepélyt.

A postamesterek felségfolyamodványa. Tudvalévő, hogy Prepeliczay Eleőd temesvári m. kir. posta- és táviró-számellenőr kezdésére felségfolyamodványt terveztek, amelyben az állami alkalmaztatást megelőző postamesteri és kiadói szolgálatnak nyugdíjra igényt adó szolgálati idejükbe kegyelmi úton való betudását kérték. A felségfolyamodványt közel háromszázan írták alá. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter utalással az 1885. évi XI. törvénycikkre, melyben a szerződéses postamesteri és kiadói szolgálat az állami nyugdíjra igényt adó állami alkalmazások közé felvéve nincs, továbbá, mert törvényes alappal nem bír, egészen új kedvezményt kérnek, holott az idézett 62. §-a szerint kegyelmi úton engedélyezhető nyugdíj-felemeléseknél csak a törvény által megkívánt és hiányzó valamely kellék elengedéséről lehet szó, s minthogy a szabályszerű nyugellátásnak kedvezőbb megállapítását előre biztosítani nem lehet, a felségfolyamodványt legfelsőbb helyre fölterjeszhetőnek nem találta.

Aratók tüntetése. A Károlyi-uradalom tót aratóit, miután elvégezték a munkát, ökrös szekereken szállították ki a vasuti állomásra. Az aratókat az uradalom egy tisztje kísérte. Az állomáson a tótok nagy lármával követelték, hogy az uradalom váltsa meg a vasuti jegyüket. A tiszt erre nem volt hajlandó, mert az aratók szerződésében erre nézve nem volt intézkedés. Ekkor a tótok zajongva kijelentették, hogy ők ökrös szekereken fognak Nyitra megyébe hazamenni. Már meg is indították a szekereket, amikor az újpesti kapitányságról rendőrök érkeztek. Ezek megmagyarázták a tótoknak, hogyha elhajtják a szekereket, lopást követnek el. A tótok ekkor kifogták az ökröket s visszahajtották az uradalomba, a szekereken pedig elhelyezkedtek, kijelentvén: Nincs pénzünk az utazásra, tehát itt maradunk. Ekkor már nagy tömeg állotta körül kíváncsian a tótokat. Végül az uradalmi igazgatóság látva a tótok makacsságát, kénytelen volt megváltani a jegyüket, mire azok nagy diadallal vonatra ültek és elindultak hazafelé.

A debreceni csata emléke. A Debrecenben 1849. augusztus 2-án vívott hősi küzdelem évfordulóját Debrecen hazafias közönsége az idén is kegyeletes ünnepelte meg. Az ünnepélyen a város és megye képviseltette magát. Az első része az ünnepélynek a Petőfi-szobornál folyt le, a hol az összes debreceni dalárdák hazafias dalokat énekelték és Szabó István papnövendék szép beszédet mondott. Ezután a szobrot megkoszorúzták. A honvédtemetőben folyt le a második része az ünnepélynek, ahol ötezer ember

gyűlt össze. Peleskei Sándor papnövendék emlékbeszédet mondott. A város és a főiskola nevében koszorúkat tettek le.

Hakon király és Báthory Ferenc. A lappok szeretetében, a lapp nyelv tanulmányozásában méltó utódja a néhai Halász Ignácnak Báthory Ferenc, a nagyváradi kereskedelmi iskola tanára, aki az idén már a harmadik szünetidejét tölti a lapp-földön. Ezen utazásai közben több érdekes epizód akadt már, amelyekről időnként számot adtunk. Valamennyi közt azonban legérdekesebb az az epizód, amelyről most kaptunk távirati értesítést. Báthory most már Hammerfestnél jár. Ezen a környéken barangol több előkelőség társaságában Hakon norvég király is, hogy legsiralmasabb sorsú alattvalóival, a lapokkal megismerkedjék. A király, mikor tudomást szerzett, hogy a közelében egy magyar tudós kutató és fárad az ő lappjai közt, a londoni norvég nagykövettel bemutattatta magának Báthoryt. Miután Hakon király kezét nyújtotta Báthorynak, franciául megkérdezte:

— Ön magyar? Olyan messziről jött közénk?

— Évek óta járok ide, Norvégiába — felelt Báthory.

— Oh, hiszen akkor ön norvégül is tud — kapott a szón örömmel a király — és aztán norvégül folyt tovább a diskurzus, melynek során Hakon király élénken kérdezősködött a magyar viszonyokról, majd érdeklődéssel hallgatta Báthory tudományos magyarázatát a magyar és lapp nyelv hasonlóságáról. Végül a király szívélyes szavakkal és meleg kézszorítással vett búcsút a derék magyar tudóstól.

A kivándorlás ellen. Bereczky László makói református lelkész, évekkel ezelőtt kivándorolt Amerikába, ahol egy nagyobb egyház vezetője lett. Bereczky most hazajött, hogy tapasztalatait itthon élő szóval elmondja, az amerikai viszonyokat leírja és hogy a népet a kivándorlástól visszatartsa. Bereczky Makón naponta tart szónoklatokat az amerikai viszonyokról és állandóan nagy tömegek hallgatják. Bereczky szónoklatai nagy hatást gyakorolnak.

Hamisító párttitkár. Most Szatmáron tünt fel Klopsteinnak egy tehetséges tanítványa. A hatóság vizsgálatot tartott a szatmári földmunkás szakegyletben s ekkor kiderült, hogy nemcsak rendetlenség és hanyag pénzkezelés fordult elő, hanem Varga Ferenc párttitkár elvtárs még hamis nyugtákkal is manipulált. Összesen 12 darab hamisított nyugtát találtak 200 korona értékben. Súlyosbítja a párttitkár bűnét az a körülmény, hogy az minden kétséget kizárólag várta a vizsgálatot, mert azokon a hamisított nyugtákon — bár félév előtről szól a dátum — meg sem száradt tökéletesen a tinta. A vizsgálatnak a szakegylet felfüggesztése lesz a vége, a hamisító titkár úr ellen pedig büntető feljelentést tesznek, ha ugyan eddig már sietve meg nem ugrott.

Hír Amerikából. Jakusovszki János volt kondorosi lakos, kötélverő mester kivándorolt Amerikába. Meg is volt elégedve ottani helyzetével s gondoskodott itt maradt felesége és 3 gyermekéről. Most azonban lesújtó hír érkezett arról, hogy a bányában a gép agyonnyomta. Kesergő özvegye és 3 árvája siratja a 32 évet élt apát.

Oláh kisbirtokosok támadása. A máramarosszigeti kisbirtokosság elnöke, Müller Károly pört indított mintegy 120 hold erdő- és földterületért a szomszédos községbeli kisbirtokosok ellen. A vitás földterület Kóhát nevű hegyoldalon van, ahova a minap egy bizottság ment ki a terület felmérésére. Az érdekelt szaploncai, kabolacsárdai és szarvaszói oláh kisbirtokosok, kiknek

a birtok tulajdona, magukkal vive családtagjaikat, mintegy 300-an kapákkal, kaszákkal és botokkal fölfegyverkezve, megtámadták a bizottságot, amely anélkül, hogy a helyszínén végzett volna valamit, futva volt kénytelen menekülni a támadás elől. A támadókat feljelentették.

Hastifusz Piliscsabán. A piliscsabai táborból vészes hír érkezett a fővárosba. A 23-ik gyalogezred harmadik zászlóaljának a legénysége között hastifusz dühöng. A piliscsabai kis kórház maródi-szobája már egészen tele van s nem tudják, hogy a többi betegeket hová tegyék, mert már nincs hely s félnék a járvány tovább terjedésétől. Ezért a harmadik zászlóaljat Budapestre sem engedték a négy heti gyakorlat után és legalább még nyolc napig künn tartják Piliscsabán, hogy a járványt elszigeteljék. De éppen ez a tévedés. Mít ér az elszigetelés, ha a többi ezred künn van és a járvány terjedésének voltaképpen így nem is lehet gátat vetni. Inkább ne gyakorlatozzék négy hétig a katonaság, mintsem hogy tifusz szedje áldozatait. A járvány körülbelül tíz-tizenkét nappal ezelőtt támadt. A maródi-víziten jelentkezett az első beteg, egy közlegény. Nem is vetettek rá ügyet, hiszen minden valószínűség szerint szimulánsnak tartották. De később erős mértékben lépett fel a láz, az ezredorvos hastifuszt konstaltál, s bizonyára az volt a véleménye, hogy nyers gyümölcstől, vagy uborkától kapta a legény betegsége. De másnap egy másik, harmadik nap egy harmadik közlegény jelentkezett betegen és csakhamar világos lett, hogy az ezredben a hastifusz járványszerűen lépett fel a harmadik zászlóalj legénysége között. A hastifusz-járvány itt van közvetlen közelünkben. Eddig eltitkolták, de most a főváros elmulaszthatatlan kötelessége, hogy gátat vessen a járvány terjedésének és behurcolásának.

A bepörölt szobor-bizottság. Kallós Ede szobrász pörrel fenyegette az aradi Kossuth-szoborbizottságot, mert, bár első helyen dícsérték meg a pályaművét, a kivitellel mégsem őt bízták meg. Kallós ezért tizenkétezer korona kártérítést kért. A Kossuth-asztaltársaság, amely a szoborügyet intézi, kimondotta, hogy a pörrel való fenyegeéstől nem fog megijedni, éppen ezért semmiféle egyezkedési vagy bármilyen tárgyalásokba nem bocsátkozik sem a művészszel, sem ennek jogi képviselőjével.

Zendülés egy hajón. Fiuméből jelentik, hogy a kivándorlókat szállító „Slavonia“ Cunard-gőzös Newyorkból Fiuméba jövet Triesztbe érkezett. A hajó igen sok olasz kivándorlót hozott magával Amerikából, akik között útközben zendülés tört ki. Az olasz kivándorlók közül ugyanis, amikor a hajó a Földközi-tengeren járt, ketten tifuszban meghaltak. A hajó kapitánya a két holttestet, szabály szerint, rögtön a tengerbe akarta sülyeszteni. Azonban ennek az olasz visszavándorlók energikusan ellene szegülték és azt követelték, hogy a kapitány szállítsa a halottakat a legközelebbi kikötőig, Nápolyig. A kapitány megfenyegette az olaszokat, hogy megkötteti őket, ha továbbra is ellenkeznek. Erre kijelentették az olaszok, hogy ha a kapitány fenyegetését beváltja és őket megkötteti, mihelyt partra jutnak, bosszúból elsülyeszti vagy a Slavoniát, vagy a Cunard valamelyik más gőzösét. A kapitány, tekintettel az olaszok nagy számára, kénytelen volt a zendülőknak engedni és a halottakat elszállította Nápolyig, ahol azonban az esetről rögtön jelentést tett a hatóságoknak.

A kivándorló és családja. Bármily szomorú, ha a kivándorlás fogyaszta amúgy is kicsiny nemzetünket és bármennyire küzdünk is a kivándorlás ellen, a méltánytalanság és zaklatás, amelyet e körül hatóságaink elkövetnek, el nem hallgatható. Egy Amerikából érkezett panaszos levél mondja el a sok méltánytalanság közt a legujabbat, amely a gyöngyösi rendőrség rovására esik. Ime, a levél egyszerű, de annál lesújtóbb tartalma:

Minthogy otthon megélni képes nem voltam, Amerikába vándoroltam. Itt mint gyári munkás kaptam jó alkalmazást. Keresetemből Gyöngyösön lakó feleségemnek és gyermekemnek még május hónapban hajójegyet küldtem. Feleségem a hajóstársulat értesítőjét már meg is kapta. Ennek az értesítőnek felmutatása ellenében neki Hamburgban a hajójegyet kiadják. Csakhogy a gyöngyösi rendőrkapitány nem akar addig útlevélet adni családomnak, amíg az eredeti hajójegyet fel nem mutatja. Az eredeti hajójegyet azonban a hajóstársulat sohasem küldi meg, csupán a jegy váltására jogosító szelvényt. Kérdezem: Rabszolga állam az a Magyarország?! Milyen istentelen törvény az, amely a gyermeket, a feleséget gátolja abban, hogy az apához, a férjhez menjen? Nőm eladta mindenét, hogy hozzám jöjjön. Most költi a pénzét, vagyonom fogy. Ki fogja ezt nekem megtéríteni? Útlevélet nem adnak, útlevél nélkül el nem eresztik, megélhetést az ország nekem sem nyújtott, pedig itt meg tudok becsülettel élni. Ki most a hibás? Én vagy hazám? Ha már az ország megélhetést nem nyújtott, legalább ne foszson meg családomtól. S ha nőm pénze elfogy, ki fog ott róla gondoskodni? Talán a hatóságok? Falcsik Sándor, Rankin, Pa Hawkins ave 101.

Ha keserű is ennek a levélnek a hangja, még keserűbb igazságokat mond. Miért nem eresztik útjára azt a szegény asszonyt, akinek úgy sincs itt semmi keresete, mivelhogy a kenyérkereső férj a tengeren túl van s az a forró óhajta, hogy a családja vele legyen.

Megölte a bika. Temesvárról jelentik, hogy Csenka Miklós erzsébetvárosi pászlornak amint a csordával a legelőre ért, Fáll Miklós megvadult bikája nekirontott, felöklelte és Csenka néhány perc alatt meghalt. A rettenetes jelenetet többen nézték végig, próbálták is is ostorcsapásokkal és dorongokkal elriasztani a neki-dühödött állatot, de hasztalan. A szerencsétlen egy darabig birkózott a bikával, késével több szúrást is ejtett rajta, a bika azonban végre is szarvára kapta és addig csapdosta, amíg meg halt.

Lokomotív és mótorkocsi összeütközése. A brassói pályaudvar közelében minap vasuti baleset történt. A brassói közúti vasút egyik mótorkocsija az állomás felé menet, egy kanyarulatnál beleütközött egy mozdonyba, amely a pályaudvarról a város felé tartott. Az összeütközés következtében a mótorkocsi utasai közül többen megsérültek. Vereiu Rozália bukaresti asszonynak a lába törött el, Sardelli Alkibiadesz görög hirlapíró és Csikay József a szemükön sérültek meg. Adulja József fűtő, aki az összeütközés pillanatában leugrott a mótorkocsi, belső sérüléseket szenvedett. A mozdony ütközője és a mótorkocsi eleje összeroncsolódott. Megindították a vizsgálatot a baleset okának kiderítésére.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

Gazdasági tüzek oltása.

(Folyt. és vége.)

Erdőégés. Erdőégésnél a fentebbi leírt módszerek nem alkalmazhatók, mert a fák kivágása oly széles sávban, hogy a képzendő üres térség által a tűz feltartóztathassék, rövid idő alatt nem eszközölhető.

A fenyvesekben terjed a tűz leggyorsabban s legveszedelmesebb a hosszúlevelű fenyőre, kevésbé veszélyes a közönséges fenyőre.

Az erdőégésnél is áll az a tétel, hogy a tűz felfelé sokkal gyorsabban terjed, mint más irányban.

Az előző évi óriási károkkal járt erdőégéseknél meggyőződhetünk arról, hogy egyes előzetes óvóintézkedések megtételének hiánya miatt mily rengeteg összeg veszett el a nemzeti közvagyonból.

Legelső megelőző intézkedésünk tehát az legyen, hogy erdőinkben helyenkint 10—12 méteres széles állandó tűzvédelmi vonalak létesíttessenek. Hegyoldalokon e sávok ne fölfelé, hanem vízszintes irányban egyenesen haladjanak. Általában véve e tűzvédelmi vonalak állandóan fönntartandók, mindennemű giz-gasztól tisztítandók. E tűzvédelmi vonalak a legjobb megakadályozói a tűz tovaterjedésének.

Erdőégéseknél a tűztől megfelelő távolságban el kell a fákat fűrészelni és a tűz felé dönteni. Ez egyrészt azért szükséges, hogy a fák koronájának egymással való érintkezése megszűnjék, másrészt, hogy szabad teret biztosítsunk a tűz továbbterjedésének megállítására. A fák ágait lefűrészeljük, levágjuk és elhordjuk a tűz helyéről, miután ezekbe legkönnyebben belekap a tűz.

Égő üreges törzsek nyílásait fűvel, mohával, földdel bedugjuk. Egyes fák égésénél legcélszerűbb azokat kivágni, ledönteni s az égő tüzet földdel, zöldgally-leveréssel eloltani.

Talaj és tőzegtüzeket körül kell árkolni egész addig, ahol már nem találunk éghető anyagokat.

Erdei harasztégés. Másik fajtája az erdei tüzeknek az alomégés. Az alomégéseket legkönnyebben úgy akadályozhatjuk meg, hogy gereblyével és seprűvel felszerelve, a község apraját-nagyját kihívjuk a tűzhöz. Az alomtűz körül kerekén megállapítunk egy védvonalat. E védvonalról kezdve mindenki seprű és gereblyézi az útjában levő lombozatot, de nem a tűz felé, hanem kifelé. Mikor az alomtűz a védvonalhoz ér, ott már nem igen talál éghető anyagot, de azért mégis keresztül húzódna e védvonalon. ha a kezünkben lévő seprűvel a védvonalon levő tűznek immár csekély lángját le nem vernők. Futótűznél kapával fölszaggatjuk az égő avart s így huzzunk védvonalat.

Egyéb gazdasági tüzek. Az erdőben rakásokba rakott ölfák égésénél a rakásokat szétbontjuk s az egyes fák tüzeit zöldgally-leveréssel, földrehányással eloltjuk.

Szemét- és trágyarakások tüzeit, ha rendelkezésünkre elég víz áll, könnyen elolthatjuk. Víznek vagy fecskendőnek hiányában azonban arra fordítsunk főgondot, hogy az égés közelében levő éghető anyagokat el-távolítsuk.

Pincetűz. Gazdasági tüzeinknél felette veszedelmes a pincetűz. Ennek az oltása sokkal nehezebb, mint bármely más nagy tűzé. E nehézség főoka, hogy a pincéknek többnyire egy lejáratak van s a füst miatt ezért nehezen közelíthetők meg. Tekintettel arra, hogy a

pincék szilárdan vannak építve, a föltte levő épületből semmit sem kell kihordani, mivel a pincetűz erre nézve veszélytelen.

Pincetűzeknél a pince ajtóit és ablakait nem elzárni, hanem ellenkezőleg kinyitni kell, hogy így a füst kifelé toluljon s így a pincében tiszta levegő legyen. A nyitva levő ablakokon, ajtókon kell a vízsugarat beereszteni a pincébe. A vízsugarak lehűtik a levegőt a pincében. A tűz továbbterjedésének meggátlása céljából felette fontos a pincéket úgy építeni, hogy azok több részre legyenek felosztva.

Nagysolymosi Szabó Ferenc.

A légy és a tej.

Most, hogy benne vagyunk már a „légy-szezonban“, nem fölösleges tejes gazdáink figyelmét felhívni arra, hogy a tehenészet legyeire figyelmet fordítsanak.

A gyakorlatban t. i. úgy áll a dolog, hogy erősebb védekezés dacára is a legyek ezrei árasztják el a fejő sajtárt, még inkább a gyűjtő, szűrő és fölöző edényt s nemcsak hogy kellemetlenek a munkásokra s állatokra, hanem még erős felidézói a tej elszennyesedésének, romlásának, a fogyasztó egészsége veszélyeztetésének.

Mert éppen a védekezés az istálló elsötétítésével, légvonatfelidézéssel stb. míg egyfelől nem mindig lehetséges, sőt nem is mindig tanácsos s másfelől többnyire kevés sikerű is: kell, hogy a légyirtásra is áldozzunk valamit.

Nem ismeretlen, hogy a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ egy kitünően működő légyfogót jutányos áron forgalmaz, abból kellő készletet rendelni s alkalmazni tehát tanácsos; azonban ha valaki ugyanezen szövetkezettől légyfogó enyvet rendel s avval ócska ujságpapírokat bemázol és azon helyeken, melyeken a légy tömegesen rajzik, felaggat, nemkülönben célt érhet, ha az avval való vesződséget nem unja, mert azokon az ujságlapokon is ezrei ragadnak meg a légynek s elégethetők. Szóval, ne feledjük hát a legyet. r.

Vetőgép a kisgazdaságban. A nemsokára bekövetkező őszi vetőmunkálatok alkalmából nem lesz érdektelen olvasóközönségünknek az alábbi pár sor, a melyből a vetőgépek nagymérvű, örvendetes elterjedését láthatjuk — főleg a kisgazdák körében.

A kisgazdák általában 11, ritkábban 13, könnyű talajon 15 soros vetőgépet is használnak. Hogy milyen mértékben van a kisgazdák között elterjedve a 2 ló után való vetőgép, arról igen könnyen meggyőződhetünk azon egyszerű tényből, hogy Magyarországon évenként mintegy 3—4000 vetőgép kerül eladásra és a vetőgépek vevőinek zömét jóformán a kisgazdák képezik s ez így megy már vagy 30 év óta. Azon vidékeken, hol a mezőgazdasági kultúra előrehaladt, a kisgazdáknál csak olyan általánosan ismert és használt gép a vetőgép, mint akár a kasza. Minden valamire való kisgazda gazdaságában ma már megtalálhatjuk a vetőgépet. Ez mindenestre olyan jelenség, a mely azt bizonyítja, hogy kisgazdáink is kezdenek áttérni az okszerű gazdálkodásra és igyekeznek földjüket minél jobban megművelni, a magot minél jobban elhelyezni a tenyésztésére szánt, mindnyájunkat tápláló édes anyaföldbe, — és ez helyesen van így, mert a jó munkával nagyobb jövedelmet és jobb megélhetést tud magának a kisgazda is biztosítani.

A jó csontozat (alap) fontossága a szarvasmarhatenyésztésnél. A szarvasmarhatenyésztésnél az állat külső alakján (csontozatán) kívül minden esetben az

is tekintetbe vétetik, hogy milyen tenyésztési célt óhajt a gazda, illetőleg a tenyésztő elérni. Egyesek az alakra, külsőre keveset adnak, míg másoknál a külső alak játsza a főszerepet. Igaz ugyan, hogy a külső formából sok esetben következtetni lehet az állat tehetőségére, de nagyon kevés embernek adatott ezen éles ítélőképesség, hogy a szarvasmarha értékét annak külső alakjából biztosan megítélhesse. Az erőteljes fejlődés az első követelmény, melyet bármily tenyészirányú szarvasmarhától megkívánunk, mert csakis a jól fejlődött állat lehet egészséges. Az már most a kérdés, hogy az erőteljes fejlődést miről ismerhetjük meg. Minden bizonynyal az állat külsejéből. Ha az állat tulfinom, akkor annak szervezete gyöngye. A tulfinomság jele a vékony keskeny fej, az energikus tekintet — nézés — hiánya, az egész test vékony, finom kifejezése. Finom szőrözet, mely gyakran olyanannak tűnik fel, mintha az állat testének egyes részein — az orr és szemek körül — szőrtelen volna. A tulfinomság azonban legjobban felismerhető az állat végtagjain. A tulfinom állat végtagjai az első tekintetre is bizonyos gyengeséget árulnak el. A felkar és a szárcsontok vékonyak, a térd keskeny, továbbá a csontokon levő izomzat és bőr finomsága miatt az állat lábai még vékonyabbnak tűnnek fel. Bizonyos dolog az, hogy egy tenyészet erőteljes fejlődése oly fontos valami, amelyet nem lehet eléggé megbecsülni. Ha megtekintünk egy olyan tenyészetet, mely már több generáción át istállóban tartatott és amely tenyészetnél idegen erőteljes bikával a vér-felfrissítés hosszabb idő óta mellőztetett, az egész anyagon az első pillanatra már szemünkbe tűnik az állatok gyöngesége, tulfinomsága. Természetesen a tenyészet azért jó tejelő lehet, sőt nagyon sokszor éppen azért finomodik el az egész állomány, mert tisztán a tejhozam növelésére törekszenek, hogy azonban ily tenyészetekben az egyes állatok csontozata gyenge lesz és a tuberkulózis el fog terjedni, abban senki sem fog kételkedni. A fentebb említett viszonyok között a visszafejlődés hamar beáll. A tejelőképeség növelése bizonyos mérvig lehetséges és kívánatos is, de ezt végletekig űzni nem lehet, mert a tejelőképeségnek tulságos fejlesztése feltétlenül az állatállomány romlására vezet. Igaz az is, hogy sok tenyészetet találunk, melyeknél az első pillanatra megál'apítható az, hogy az állomány kizárólag tejtermelés céljából neveltetik illetve a tejelés előmozdítása a tenyésztés főcélja és az állatok mégis egészségesek, de ily tenyészetekben a borjak egészen addig, míg teljesen fel nem nőnek, állandóan a legelőn tartatnak, mert csakis a folytonos mozgás és szabad levegőn való tartással lehet elérni azt, hogy az állomány egészséges maradjon. Ez ideig csak azon tulfinomságról szóltunk, amelyet az oly tenyészetekben találhatni, melyek kizárólag a tejelőképeség növelésével foglalkoznak, de találhatunk tulfinomságot ott is, ahol a gyors fejlődés, illetve a hizékonyság fejlesztése képezi az egyedüli tenyészélt. Oly sertésenyészetekben, ahol semmi mással nem törődnek, mint azzal, hogy az állomány minél gyorsabban fejlődjék, azaz minél hamarabb értékesíthető legyen, gyakran tapasztaljuk azt, hogy az állatok végtagjai annyira elfinomodnak, hogy semmiféle arányosság nem lesz a végtagok és a törzs között. Ez a tulfinomság is feltétlenül az egészség rovására szolgál. Az említettek közül könnyű meggyőződni arról, hogy valamely tenyésziránynál — különösen a tejelőképeség és gyors fejlődés növelésénél — nem szabad teljesen egyoldalúan bírálni meg az állatokat, azaz nem szabad csupán arra tekinteni, hogy a kiválasztott tenyészállat minél jobb tejelő, illetve minél gyorsabb fejlődésű legyen, hanem igen is tekintetbe

kell venni az állat csontozatát, egészséges szülők ivadékától várhatjuk azt, hogy utódjaik a gazdaságnak hasznot hajtsanak. Az apaállatok megválasztásánál különösen figyeljünk arra, hogy az lehetőleg erőteljes csontozatú, jó formájú legyen és semmi tekintetben ne mutasson tulfinomságot.

A lóhere arankájának irtásáról. E gazdaságilag annyira fontos kérdésre a következő, különösen Angolországban használatos és sokszor üdvösen bevált eljárás ismeretes. Az aranka sok csersavat tartalmaz. Ez lesz felhasználva, hogy az arankát kiirtsuk. Egy hordó vizet, amelyben 10% vasgálic (10 kg. 100 l. vízre) lesz feloldva, a szántófüldre hozatunk és permetezővel oly erővel fecskendezünk a földbe, hogy az aranka gyökerét is elérje. Néhány óra múlva már csak az arankanövény rostvázát látjuk, mely rongyos fekete fátvolhoz hasonlít. A növényben levő csersav a leöntés által csersavasavassá alakul át, miáltal a szövet teljesen megváltozik, noha a lóhere ezáltal csöppet sem lesz megtámadva, sőt annál dusabban virul.

Homoki takarmánynövények. A könnyű, fehér homoktalajon a nyulzapukán a biborherén kívül a homoki borsó, szöszösbükköny és homoki lucerna termesztése ajánlható. A biborhere azonban csak a jobb minőségű, tápanyagokban nem szegény homoktalajokon termesztendő sikerrel. A könnyű, fehér homoktalajon a homoki borsó és szöszösbükköny termesztésének felkarolása nagyon helyénvaló lesz. A homoki borsó korán tavasszal vetendő zabbal keverten s pedig kat. holdanként 80 kg. borsó s 25 kg. zabkeveréket számítva, mely 20—24 cm. sortávolságra vetendő. A szöszösbükköny vethető ugyan tavasszal, tavaszi rozsszal keverten, de igazi előnye őszi vetésében áll; korán ősszel, szeptember hó első felében őszi rozsszal keverten ($\frac{2}{3}$ rész bükköny, $\frac{1}{3}$ rész rozs) a rendes gabonaszortávolságra elvetve korai tavaszi zöldtakarmányt ad, mely szükség esetén zombolyázható, vagy szénává is szárítható. Homoki lucerna magja, sajnos, a magkereskedőknél nem kapható. Ezen név alatt forgalomba hozott lucerna nem az igazi homoki lucerna s így ennek termesztése ezen oknál fogva nem ajánlható.

K—k.

Tarlóhántás tárcsás boronákkal. A tárcsás borona, amelyet ma már minden gépraktárban meg lehet kapni, egyik legkitünőbb eszköze a tarlóhántásnak, mert nemcsak, hogy csekély erővel nagy munkaeredményt érhet el vele (4 ökörrrel, egy emberrel naponként 8 katasztrális holdat egy gép elvégezhet), de azonkívül sokkal tökéletesebb munkát is végez a tárcsás borona, mint bármilyen eke. Felvágja, de egyúttal össze is morzsolja a tarló legfelsőbb felületét 3—7 cm. mélységben, megszünteti a talaj hajcsövességét ugyanezen mélységig és sokkal kedvezőbb magházat nyújt a gyomvagdoknak, mint az eke, amely lefordítja, a 3—4 cm. alatt maradt hajcsövesség következtében a talaj nedvessége mégis fel tud szállani annyira, hogy a csirázó növényke megtalálja a további kifejlődésére szükséges nedvességet és a tarló sokkal hamarabb zöldül ki ilyen munka után, mint hogyha azt ekével leszántották volna. A tárcsás borona szerkezete ma már annyira ismeretes, hogy különös ismertetésbe bocsátkozni felesleges volna. Magam részéről a tárcsás boronát vagy pedig az erős rugós fogakkal ellátott kultivátort tartom a legjobb tarlótörő eszköznek. i. S. P.

Mezőgazdaság a pécsi kiállításon.*)

Irta: Szilassy Zoltán országgyűlési képviselő, a „Független Ujság” szerkesztője.

A pécsi országos kiállítás rendező-bizottsága nagyon helyesen kiváló súlyt helyezett a kiállítás mezőgazdasági részének egybeállítására. Ez a gondosság nemcsak abban jelentkezik, hogy a kiállításban való részvételre megnyerni igyekezett a Dunántul kiváló gazdaságait, hanem abban is, hogy a mezőgazdasági kiállítók részére igazán megfelelő és díszes mezőgazdasági csarnokot építtetett és ezenkívül gondoskodott arról is, hogy az állandó mezőgazdasági kiállítás mellett a különböző időleges mezőgazdasági kiállítások, mint az állatkiállítások, továbbá a tejgazdasági kiállítás és a kertészeti kiállítás is megfelelő módon szerveztessék.

A pécsi kiállítás mezőgazdasági állandó kiállítása áll mindenekelőtt a mezőgazdasági nagy csarnokban elhelyezett különböző gazdaságok és mezőgazdasági intézmények kiállításaiból, hozzátartozik továbbá a borászati kiállítás számára épített igazán szép és nagyszerű borászati csarnokban egybeállított borászati kiállítás, a kiállítás rendező-bizottsága által fölállított erdészeti pavillonban az erdészeti kiállítás és a kiállítás területén fölállított gépcsarnokokban rendezett mezőgazdasági gépkiallítás, ezenkívül pedig azok a külön pavillonok, amelyeket az egyes nagyobb uradalmak a maguk kiállítása számára állítottak fel.

Elhagyván a mezőgazdasági gépkiallítás ismertetését, mert ez a magyarországi gépgyárak és a külföldi gépgyárak magyarországi képviselőinek a gazdaközönség által ismert, kipróbált gépeit tartalmazza, a mezőgazdasági kiállítás ismertetését a következőkben adjuk.

Mezőgazdasági csarnok.

A mezőgazdasági csarnok a kiállítás területének középpontján mintegy 500 négyszög méter területet befedő hatalmas, a mezőgazdaságra vonatkozó díszítményekkel ékesített belső részében fülkékre osztott csarnokot képez. Ezen csarnokban vannak kiállítva a földművelésügyi kormány főnhatósága alá tartozó gazdasági közintézmények és azon gazdáknak és intézményeknek a gyűjteményei, amelyek a tulajdonképpeni mezőgazdasági kiállítást alkotják.

A földművelésügyi miniszterium főnhatósága alá tartozó intézmények kiállításának szemmel láthatólag az a célja, hogy a kiállítást látogató gyakorlati gazdákkal egyrészt megismertessék ezen intézmények létezését, hasznát, igénybevételük módját és működésüknek eredményeit, másrészt pedig, hogy elsősorban működésüknek azon részét ismertessék, amely általános érdeke mellett egyúttal elsősorban a dunántuli mezőgazdasági fejlődés szempontjából kell, hogy figyelmet keltsen. A mezőgazdasági intézmények közül a következők szerepelnek:

1. *M. kir. vegykísérleti állomás Magyaróvár.* Az intézet vezetősége kiállításában a vegykísérleti állomásnak a gyakorlati életben való hasznát óhajtja a maga

működésének ismertetése által bemutatni, ezért az intézet különböző vizsgálatainál fölhasznált sok műszer kiállítása mellett különös figyelmet érdemelnek a vegykísérleti állomás által végzett takarmányanyagok és trágyafélék elemzésének adatai. Ezekből látható, hogy ezek az anyagok ugyanazon elnevezés mellett milyen különböző összetétellel és milyen különböző használati értékkel bírnak és esnek megfelelőleg azoknak vásárlásánál a gazda a csalódásoknak mennyire ki van téve. Mindebből következik, hogy a gazdák a maguk érdekében cselekednek akkor, ha ezen anyagokat vásárlásuk előtt a vegykísérleti állomás által megvizsgálattják és a vizsgálat eredményéhez képest határozzák el magukat azoknak megvételére.

2. *M. kir. rovar-tani állomás Budapest.* Az intézet kiállításának célja volt, hogy bemutassa a látogató közönségnek azokat az állati élősködőket, amelyek a gazda mindennapi munkáját a maguk kártételével nagy mértékben kockáztatják. Hogy ezen kártételek megakadályozhatók legyenek, annak első feltétele, hogy magukat a kártevőket biztosan felismerhessük, azért nagyon értékes oktatást nyújtanak az intézet kiállításában foglalt biológiai csoportok, amelyek a kártevő rovarok fejlődését tüntetik fel.

3. *M. kir. vetőmagvizsgáló állomás Budapest.* A vetőmagvizsgáló állomás kiállításának célja ugyanaz, ami a vegykísérleti állomásé, hogy t. i. bemutassa a látogató közönségnek a vetőmagvak vizsgálásának szükségességét. Igen érdekes a vetőmagvizsgáló állomás kiállításában a gyommagvak gyűjteménye, amelyből a gazdaközönség láthatja, hogy mennyi mindenféle gyomnövény károsításával kell megküzdenie.

4. *M. kir. dohánykísérleti állomás Debrecen.* Az intézet kiállítása tisztán gyakorlati érdekű, amennyiben a kiállítás keretében mind olyan munkálatainak eredményét ölelte fel, amelyek a gyakorlati dohánytermesztő gazdának munkáját tökéletesíteni vannak hivatva. Igy fölülte érdekes az intézet által egybeállított dohánypalánta-sorozat, amely feltünteti a dohánypalántának fejlődését különböző sűrűségű vetés mellett, megmutatja a dohánypalánta gyökerzetének fejlődését a pikkírozás következtében, megmutatja a kiültetett dohánypalánta fejlődését a korai és késői ültetés befolyása alatt, megmutatja a palánta fejlődését a különböző mélységre eszközölt ültetés esetében és végül mutatja a jó és a rossz palántának a fejlődését. Érdekesek az intézet kiállításában a kísérleti állomáson termesztett különböző dohányfajták kiállítása, a különböző dohánytermesztő talajok és azok elemezéseinek bemutatása, továbbá az ország különböző vidékein és a dohánytermelési kísérleti állomáson használatba lévő különböző rendszerű dohányszárító pajták mintáinak kiállítása.

5. *M. kir. országos gyapjuminősítő intézet Budapest.* A juhtenyésztés általános hanyatlásának egyik főoka kétségkívül az a körülmény, hogy a gazdaközön-

*) A pécsi mezőgazdasági és ipari országos kiállításról már több ízben megemlékeztünk; a „Független Ujság” időnként beszámol a pécsi eseményekről. Már eddig is számos országos tanácskozmányt tartottak Pécsen, most jönnek sorra a méhészeti, gazdasági és szőlészeti kongresszusok.

Lapunk felelős szerkesztője: Szilassy Zoltán országgyűlési képviselő és a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkárja a pécsi mezőgazdasági kiállítást behatóan megszemlélte s arról szép tanulmányt írt, melynek közlését mai számunkban kezdjük meg.

az
szer
egy-
gya-
k az
lön-
álati
isár-
éve.
rde-
isuk
és a
ukat

ézet
gató
k a
agy
aka-
gu-
yon
glalt
jlő-

A
naz,
sa a
rük-
más
si a
om-

nté-
a a
ed-
sztó
lgy
ny-
nak
eg-
bik-
ny-
ása
özó
tja
az
tett
ny-
isa,
ny-
ön-
isa.
da-
yik
ön-

szá-
ági

írja
g.

Kilátás a pécsi kiállítás főkapujától.

ség a juhtenyésztésnél annyira szükséges gyapjuismereteket feltételező szakértelmet nélkülözi. Az intézet kiállítása épen ebben az irányban akar a gazdák felvilágosítására szolgálatokat tenni.

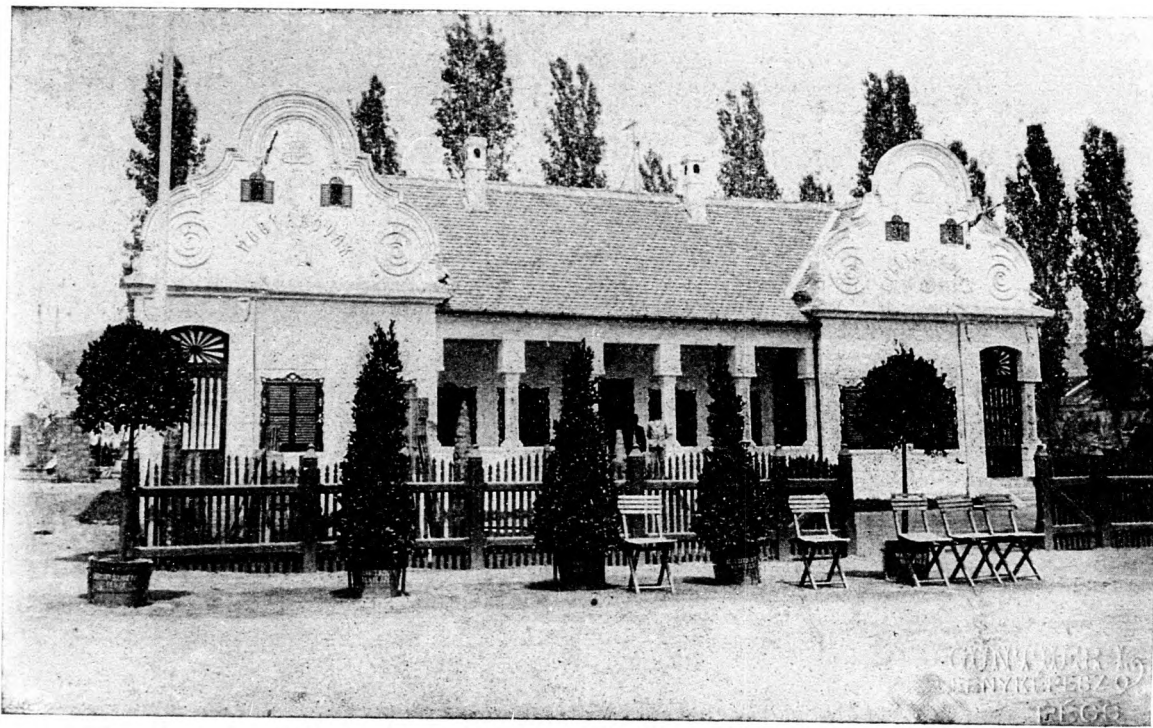
6. *M. kir. országos vízépítészeti igazgatóság Budapest.* Az ország kulturmérnöki és folyammérnöki hivatalainak működését és annak eredményét van hivatva feltüntetni ezen kiállítás, amelynek adatai egyúttal hivatva vannak a gazdaközöniséget buzdítani arra, hogy a talajjavítás munkálatait mindnagyobb mértékben vegye igénybe.

7. *M. kir. kertészeti tanintézet Budapest.* A filloxera által elpusztított szőlőterületek hasznosítása szempontjából a gyümölcskertészet mind nagyobb fontossággal bír, különösen éppen a Dunántul és nevezetesen a baranyai védett déli fekvésű lejtőkön, a melyek kitűnő talajuknál, védett helyzetüknél és kedvező időjárási viszonyaiknál fogva a gyümölcsfa tenyésztésére rendkívüli kedvező alkalmat nyújtanak. A gyümölcsstermesz-

ságot ismerteti, bemutatván az ott termelési célokra és a tanítás szempontjából használatos különböző méhészeti eszközöket, mint kaptárakat, kereteket, pergetőket és egyéb eszközöket, bemutatván képekben a különböző rendszerű méheseket, valamint mindama kaptárakat és eszközöket, a melyeket a kormány a méhészet fejlesztése érdekében terjeszteni szükségesnek lát.

Ezen eszközkiallítást kiegészítik a méh és viasztermékek, a melyeket a gödöllői méhgazdaságban állítottak elő.

Kétségkívül igen érdekes volna, ha az állami méhészeti gazdaság kiállítása a magánosok által kiállított nagyobb számú eszközök és termények kiállításával volna összehasonlítható. Sajnos azonban, hogy magánosok közül mindössze Ambrózy Béla báró, Baár István, Boczonádi Szabó Imre és Szenkirályi Imre állítottak ki, részben méhészeti eszközöket, részben méhtermékeket.

Frigyes kir. hereg pavillonja a pécsi kiállításon.

tés tökéletesítésének emelésére igen alkalmas a kertészeti tanintézet kiállítása, a melyben a különféle gyümölcsfajmetszési rendszerek, a különböző alakfák nevelésének módozatai, a gyümölcsfákat károsító rovarok gyűjteményei, az intézeti tanulók által készített kertészeti tervek, az intézet különböző részeinek fotografikus képei míg egyrészt az intézet színvonaláról és működéséről adnak kedvező képet, addig a gyümölcsfajmetszés iránt érdeklődő gazdaközöniségnek alkalmas utbaigazítással szolgálnak természetesebbé tétele tekintetében.

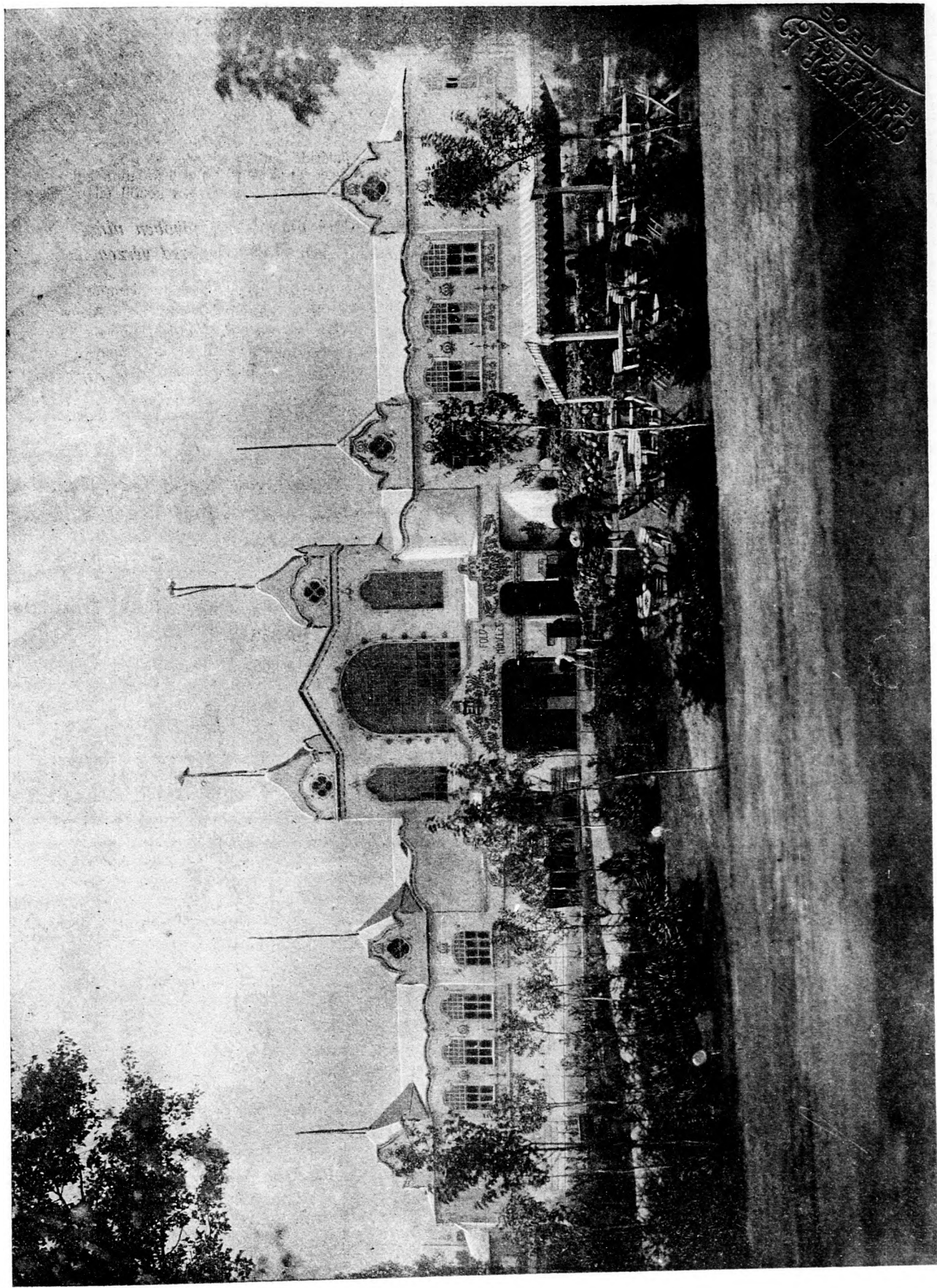
8. *M. kir. állami méhészeti gazdaság Gödöllő.* A méhészetnek a kisgazdák mellék- és mégis tekintélyes jövedelmének előállítása szempontjából jelentősége nem csekély. Hiszen azok az adatok, a melyek a kiállításon a méhészet elterjedtségére és jövedelmezőségére vonatkozólag feltüntetve vannak, minden különösebb méltatás nélkül magukban véve ezen tétel igazsága mellett szólanak.

A kiállítás elsősorban a gödöllői méhészeti gazda-

9. *M. kir. selyemtenyésztési felügyelőség Szekszárd.* A hazai selyemtenyésztés bölcsője és legnagyobb kiterjedése a Dunántul van, nagyon érthető azért, hogy a pécsi kiállításról a selyemtenyésztési felügyelőség kiállítása nem hiányozhatik. Érdekesen tünteti fel a kiállítás a selyemhernyó fejlődését nagyított viaszmintákban, valamint a selyemhernyó különféle betegségeit. E mellett nemcsak tanulságos, de a szemnek is szép látványt nyújtanak a kiállításban elhelyezett selyemgubók és a különböző nyers selyemfonatok.

10. *Földművelésügyi miniszterium által szervezett és segélyezett mintagazdaságok.* A mezőgazdasági szak tudásnak az egyszerűbb igényű kisgazdák körében való terjesztésére kétségkívül igen fontos és hathatós eszköz, a földművelésügyi miniszter által egy évtized óta kezdeményezett és azóta rendszeresen folytatott az a törekvés, hogy az ország különböző vidékein egyes kiválóan intelligens, szorgalmas és jobbmódú kisgazdákat a földművelésügyi miniszterium segélyez abban, hogy a miniszterium felügyelete alatt a maga gazdaságát a

okra
öző
per-
en a
ama
y a
ges-
ter-
állí-
hé-
tott
ával
gá-
Baár
mre
ben

A mezőgazdasági csarnok a pécsi kiállításon.

rd.
ki-
gy
ég
a
k-
eit.
ép
ók
és
k-
ló
öz,
z-
és,
an
a
a
a

mai kor színvonalának megfelelően felszereljük és üzemen tartásuk.

11. *Mezőgazdasági háziipar.* A földművelésügyi miniszterium több mint egy évtizede élénk tevékenységet fejt ki, hogy a mezőgazdaság keretébe beilleszthető mezőgazdasági háziiparokat, minők a fűz-, a szalma-, a gyékény-, a káka-, a kukoricaszár-fonások, továbbá a cirok feldolgozása és az egyszerűbb fából készült szerszámok előállítására a mezőgazdasági népességnek téli idő alatti foglalkozásaképpen minél szélesebb körben taníttassék és gyakoroltassék. Örömmel kell elismernünk, hogy a földművelésügyi miniszterium erre vonatkozó törekvései máris szép eredményeket mutathatnak fel.

12. *M. kir. dohányjövődék Budapest.* A m. kir. dohányjövődék kiállításának bemutatja a különböző nyers dohányokat, elsősorban a Dunántul szuloki dohány-beváltó körzet területéről, amely körzetben tudvaleg az ország legkiválóbb szivaranyagot szolgáltató dohányja termesztetik. Érdekesekek a dohányjövődék kiállításában azok a statisztikai táblázatok, amelyek a dohánytermesztés hozamára, jövedelmezőségére, kiterjedésére és gyártására vonatkoznak. A kiállításnak a dohánytermesztésre vonatkozó ezen részén kívül a dohányjövődék egy szekrényben a magyar dohányokból készült dohánygyártmányokat is mint dohányokat, szivarokat, papírszivarkákat érdekes összeállításban mutatja be.

(Folyt. köv.)

Szám-rejtvény.

Mitrenga Károly-tól.

- 8, 5, 10, Vizben él.
7, 6, 5, Istent dicsérjük vele.
4, 9, 10, 3, 5, Déli növény.
8, 7, 1, A vallásos embernek kell hogy legyen.
7, 4, 2, 10, 11, Férfi név.
1—11, Egy magyar költő neve.

Megfejtési határidő 1907. augusztus hó 25.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
A „Független Ujság” 31. számában közölt talány megfejtése

„Multadban nincs öröm, jövőben nincs remény.
Hanyatló szép hazám, térted vérzem én.”

Helyesen fejtették meg: Bakonyi István, Harapós István, Kugler Péter, Szabados Mihály, Kormos Henrik, Vágó Alajos, Kukorica Pál, Gazdag János, Perementzky János, Győriné Simon Julia, Horváth Győző, Fejő Kálmán, Csillag Imre, Győri Károly, Földes Viktor, Pfeiffer Anna, ifj. Dudás Kálmán, Lehotzky Tilda, Virágh Sándor, Nagy Péter.

A sorshuzásnál Perementzky János nevét huztuk ki elsőnek, kinek egy érdekes könyvet küldöttünk.

== A „Független Ujság“-ra fizessünk elő mielőbb, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1907 augusztus 5.

Budapesti Központi Vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 90—150 K., helybeli borjúhús 118—126 K., sertéshús 100—180 K., szalonna füstölt 136—140 K., szalonna, olvasztani való 120—140 K., hárj 150—156 K., sertésszír 132—150 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 130—180 K., hazai sonka 140—200 K. szalámi 380—420 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 120—200 K., sütni való csirke 200—240 K., kacsza, hizott 400—550 K., lud, hizott 120—140 K., pulyka, hizott ———— K. páronként. Vágott hizott liba ———— K., vágott hizott kappan, kacsza és pulyka ———— K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők). Buza 22—22.65 K. Rozs 16.80 K-tól 17— K-ig. Árpa 14— K-tól ———— K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 16.40—16.60 K. Tengeri 13—14.2 K. — **Teavaj:** (centrifugált) 2.00—2.20 K., főzővaj 1.20—1.60 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 60—20 fillér.

Tojás: bácskai 60—66 K., erdélyi apróbb áru ———— K. ládánként (1440 drb). Apadt ———— K., meszes ———— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 7—7.50 K., rózsás új 4.50—6— K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ———— K., mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.
Sz. 0 1 2 3 4 5 6 7 8
K. 28.20 27.20 25.80 24.80 24— 23.20 21— 19.20 13.50
Takarmányvásár. Réti széna 6—9— muhar 7—8.40 szur-
szalma 5—6— — alomszalma 4.80—5.40

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!
EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánchezélaczél-kormánylemez.
Magasított aczélekefej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA” Budapest, V., Váci ut 2.
Sürgőnyezim: „AGRARIA” Budapest.

M. kir. földmivélsügyi miniszter.

60841. I/B—1. szám.

Fenyőfa-eladás.

A lipótújvári főerdőhivatal kerületében a folyó év őszén a következő fenyőfa kerül eladás alá és pedig:

A) Szóbeli árverés útján.

I. csoport.

Tövön az erdőn az oszada-revuczai erdőgondnokság „A” üzemsztálya I. II. és III. vágássorozatának 136·2 holdas 1908—1912. évi vágásterületeinek faállománya.

II. csoport.

a) Tövön az erdőn az oszada-revuczai erdőgondnokság „A” üzemsztálya IV. vágássorozatának, a „B” és „D” üzemsztálynak 504·9 holdas 1908—1912. évi vágásterületei faállománya.

b) A kincstár által kitermelve és rak dóra szállítva a vichodnai erdőgondnokság 143·3 holdas 1908—1912. évi vágásterületein termelhető haszonfa.

c) A kincstár által kitermelve és rakodóra szállítva a likavai erdőgondnokság 150·1 holdas 1908—1912. évi vágásterületein termelhető haszonfa és fenyőtűzifa.

B) Írásbeli versenytárgyalás útján.

III. csoport.

Tövön az erdőn a szvarini erdőgondnokság 302·3 holdas, a feketevági erdőgondnokság 402·4 holdas és a te licskai erdőgondnokság 348·7 holdas 1908—1912. évi vágásainak faállománya a lipótújvári gőz- és vízfűrészhéberletével kapcsolatban.

Az árverés napját, a kikiáltási árakat és a feltételeket később fogom közölni.

Érdeklődők felhívatom, hogy a faállományok megtekintése és felbecslése végett a lipótújvári főerdőhivatalhoz forduljanak.

A fenyőházai és maluzsinai erdőgondnokságok fatermése házilag fog kitermeltetni és a rakodókra szállítani. Az anyag évről évre fog árverés alá bocsáttatni.

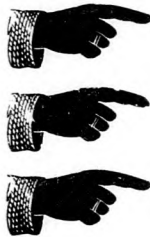
Budapest, 1907. évi július hó 27.

M. kir. földmivélsügyi miniszter.

== Ifj. Kovács József Orosháza ==

Magyar házi-ipar. Magyar termények.
Söprűk, szatyorok, gyékények, börbocskorok, posztócipők, mák,
bab, kása, szalonna, paprika legolesőbban szállítja:

== ifj. Kovács József Orosháza ==

A „FÜGGETLEN UJSÁG”-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatala, (Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. sz.)

Legjobb és legolesőbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivélsügyi ministerium által 600 koronás első díjjal kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Lossinszky Imre

okl. gépészmérnök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körut 7. sz.

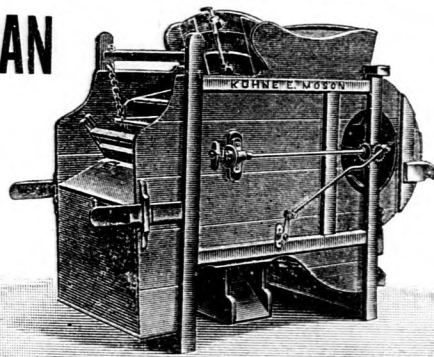
Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, Üllői-ut 25.

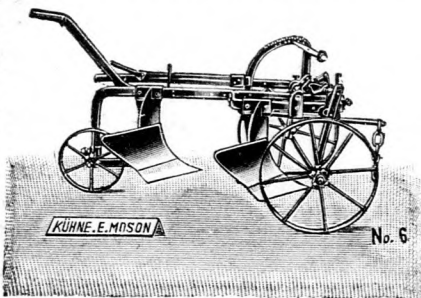
KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyára MOSONBAN

elsőrendű minőségben szállít:

Egy- és több-vasu ekéket,
MOSONI DRILL
sorvetőgépeket

Gabonatisztító ROSTÁK
SZELELŐ ROSTÁK ::
üszkös gabona tisztítására

== Vas- és faállványu ==
konkolyozók :: Burgo-
nyakiemelőgépek :: ::

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Fiókraktárak: Ebeczen és Temesvár.

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti
gyapju-aukeziókra

melyek idej első sorozata f. évi
július hó 10-én veszi kezdetét.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. & TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.	Biztosítéki alap:	Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970.940.— kor.
Tartalékok	-----	64.760.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.
1901. évi fölösleg	-----	90.349.— kor.
1902. évi fölösleg	-----	59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg	-----	109.831.73 kor.
1904. évi fölösleg	-----	72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg	-----	61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg	-----	59.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerint.
Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéselegi 61 egy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi fizetéselegre közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

**Alfa-Separator
Részv.-Társaság**

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzekek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legelőkéletesebb fölözőgépei. Nagy és kiváló munkabírással mellett bámulatos könnyen járnak.

Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photolithografialag legszebben, legolcsóbban sokszorosítottak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot (98-99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.